

Pagna ewlenija>Proċeduri tal-qorti>Videjkonferenzi>Ġbir ta' provi permezz ta' vidjokonferenza

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [\[pt\]](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara b'halissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Swipe to change

il-Portugiż**Ġbir ta' provi permezz ta' vidjokonferenza****Portugall****1 Huwa possibbli li l-evidenza tingħabar bil-vidjokonferenza jew bil-parteciġazzjoni ta' qorti fl-Istat Membru li jagħmel it-talba jew direttament f'qorti ta' dak l-Istat Membru? Jekk iva, x'inhuma l-proċeduri nazzjonali rilevanti jew il-liġijiet li japplikaw?**

Skont il-liġi Portugiża, l-imħallef tal-qorti rikjedenti jisma' x-xhieda ta' persuni b'vidjokonferenza direttament, mingħajr l-intervent ta' mħallef tal-qorti rikjesta. Din hija r-regola għal każijiet interni fejn ikun hemm eżami b'vidjokonferenza. L-istess proċedura tapplika f'kawżi transfruntieri fejn il-qorti tal-Istat Membru rikjedenti titlob li l-eżami jsir b'vidjokonferenza skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001.

Alternattivament, f'kawżi transfruntieri, il-qorti tal-Istat Membru rikjedenti tista' titlob li l-eżami jsir b'vidjokonferenza skont l-Artikoli 10 sa 12 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001.

Ir-regoli proċedurali nazzjonali ewlenin li jirregolaw is-smiġħ ta' xhieda b'vidjokonferenza mingħand periti, xhieda u partijiet huma kif ġej:

Il-Periti

L-Artikolu 486 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili (Código de Processo Civil)

Id-dehra tal-periti fis-seduta finali

1 - Meta jintalbu minn waħda mill-partijiet jew ikunu ordnati mill-imħallef, il-periti għandhom jidhru fis-seduta finali biex jipprovdu, b'għurament, kwalunkwe kjarifika mitluba lilhom.

2 - Il-periti minn stabbilimenti, laboratorji jew servizzi uffiċjali għandhom jinstemgħu b'telekonferenza mill-post tax-xogħol tagħhom.

Ix-Xhieda

L-Artikolu 502 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili

Eżami b'telekonferenza

1 - Xhieda li jirrisjedu barra mid-distrett jew, fil-każ ta' Regjuni Awtonomi, barra mill-gżira kkonċernata, għandhom ikunu ppreżentati mill-partijiet skont l-Artikolu 507(2), fejn ikunu għamli dikjarazzjoni bl-effett li joffru ruħhom b'hal xhieda, jew għandhom jinstemgħu b'telekonferenza waqt seduta speċjali u mill-qorti distrettwali fiż-żona fejn jirrisjedu.

2 - Il-qorti li tisma' l-kawża għandha tiffissa d-data tas-seduta wara li tikkonsulta l-qorti ta' fejn ikun se jixhed ix-xhud u għandha tħarrek lix-xhud.

3 - Fid-data tal-eżami, ix-xhieda għandhom jidentifikaw ruħhom lill-uffiċjal tal-qorti fejn tkun ingħatat ix-xhieda, imma minn hemm 'il quddiem, l-eżami għandu jsir mill-qorti li tisma' l-kawża u mill-avukat taż-żewġ partijiet, permezz ta' telekonferenza, mingħajr il-bżonn għal intervent mill-imħallef tal-qorti fejn tkun qed tingħata x-xhieda.

4 - Ix-xhieda li jgħixu barra l-pajjiż għandhom jiġu eżaminati b'telekonferenza kull meta fil-post fejn jirrisjedu jkun hemm il-mezzi tekniċi neċessarji.

5 - F'każijiet li jkun qed jinstemgħu fil-grati fiż-żoni metropolitani ta' Liżbona u Porto, ma għandu jkun hemm l-ebda eżami b'telekonferenza jekk ix-xhud ikun residenti tad-distrett rispettiv, bl-eċċezzjoni ta' każijiet previsti fl-Artikolu 520.

L-Artikolu 520 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili

Komunikazzjoni diretta bejn il-qorti u l-persuna li tkun qed tixhed

1 - Meta jkun impossibbli jew estremament diffiċli għall-persuna li tkun trid tixhed biex tidher il-qorti fil-ħin, l-imħallef jista' jiddetermina, wara ftehim mal-partijiet, li kull kjarifika meħtieġa biex tittiehed deċiżjoni tajba dwar il-każ tingħata bit-telefown jew b'mezz ieħor ta' komunikazzjoni diretta bejn il-qorti u x-xhud, sakemm in-natura tal-fatti li jridu jiġu investigati jew iċċarati jkun kompatibbli mal-proċedura.

2 - Il-qorti trid tiżgura, bil-mezzi li għandha, li x-xhieda tingħata b'mod veritier u liberu, b'mod partikolari billi jiġi ddeterminat li x-xhud ikun akkumpanjat minn uffiċjal tal-qorti waqt l-għoti tax-xhieda u li l-kontenut tax-xhieda u ċ-cirkostanzi li tkun ingħatat fih ikunu rreġistrati.

3 - Id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 513 [għurament u interrogatorju preliminari mill-imħallef] u l-ewwel parti tal-paragrafu 4 tal-artikolu preċedenti [l-imħallef jista' jordna li x-xhieda terġa' tingħata quddiemu personalment] għandhom japplikaw għall-każijiet koperti minn dan l-artikolu.

Il-Partijiet

L-Artikolu 456 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili

Il-ħin u l-post għall-għoti tax-xhieda

1 - B'hal regola, ix-xhieda trid tingħata fl-aħħar seduta, sakemm ma tkunx urgenti jew ix-xhud ma jkunx jista' jidher il-qorti.

2 - Ir-regoli għall-għoti tax-xhieda b'telekonferenza stipulati fl-Artikolu 502 għandhom japplikaw lill-partijiet li jirrisjedu barra mid-distrett jew, fil-każ tar-Regjuni Awtonomi, barra mill-gżira kkonċernata.

3 - Ix-xhieda tista' tingħata wkoll fis-seduta preliminari, u f'dak il-każ id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu preċedenti għandhom japplikaw bl-aġġustamenti neċessarji.

2 Hemm xi restrizzjonijiet dwar it-tip ta' persuna li tista' tiġi eżaminata bil-vidjokonferenzi – per eżempju, huma biss ix-xhieda li jistgħu jiġu eżaminati jew anke esperti jew partijiet oħra?

Ma hemm stipulata l-ebda restrizzjoni. Il-liġi Portugiża tippermetti x-xhieda, il-partijiet u l-periti jinstemgħu b'vidjokonferenza, kif stipulat mir-regoli guridici kkwotati fuq.

3 Hemm xi restrizzjonijiet fuq it-tip ta' evidenza li tista' tinkiseb bil-vidjokonferenzi?

Ara t-tweġiba mogħtija fil-mistoqsija preċedenti.

4 Hemm xi restrizzjonijiet fuq fejn persuna tista' tiġi eżaminata bil-vidjokonferenzi – i.e. trid tkun fil-qorti?

Ir-regola ġenerali hija li l-persuna trid tinstema' b'vidjokonferenza fil-qorti. Madankollu, il-periti minn servizzi uffiċjali jridu jinstemgħu b'vidjokonferenza fil-post tax-xogħol tagħhom. B'mod eċċezzjonali, fiċ-ċirkostanzi stipulati fl-Artikolu 520 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili (ikkwotat fit-tweġiba għall-mistoqsija 1), il-qorti tista' tisma' persuna b'vidjokonferenza li tkun xi mkien li mhux qorti.

5 Huwa permess li s-seduti tal-vidjokonferenzi jiġu rekordjati u jekk iva, din il-faċilità hija disponibbli?

Iva, seduti b'vidjokonferenza dejjem jiġu registrati bis-sistema awdjoregistratriċi tal-qorti, b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 155 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili Portugiż.

6 B'liema lingwa għandu jsir is-smigh: (a) fejn it-talbiet isiru taħt l-Artikoli 10 sa 12; u (b) fejn ikun hemm gbir ta' evidenza taħt l-Artikolu 17?

Meta l-Portugall ikun l-Istat Membru rikjest, il-lingwa tas-seduta tvarja skont iċ-ċirkostanzi:

(a) Meta jsiru talbiet skont l-Artikoli 10 sa 12 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001, tintuża l-lingwa Portugiża. Jekk ikun hemm bżonn li jinstemgħu ċittadini barranin, huma jkunu jistgħu jikkellmu lingwa differenti jekk ma jkunux jafu bil-Portugiż. F'dan il-każ, il-qorti rikjedenti trid tinforma lill-qorti rikjesta b'dan il-fatt, sabiex din tkun tista' ssejjaħ interpretu biex ikun preżenti fil-qorti rikjesta.

(b) Meta jsiru talbiet skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001, il-lingwa użata tkun dik stipulata fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istat Membru fejn hemm il-qorti rikjedenti. Jekk ikun hemm bżonn li jinstemgħu persuni li ma jikkellmex il-lingwa, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali, il-qorti rikjedenti tista' ssejjaħ interpretu biex ikun preżenti fil-qorti rikjedenti. Alternattivament, il-qorti rikjedenti tista' titlob lill-qorti Portugiża (rikjesta) biex issejjaħ interpretu biex ikun preżenti fil-qorti rikjesta.

Fi kwalunkwe wieħed mill-każijiet imsemmija f'(a) u (b) fejn ikun hemm bżonn li jissejjaħ interpretu biex ikun preżenti l-qorti tal-Istat Membru rikjest, il-qorti rikjesta titlob lill-qorti tal-Istat Membru rikjedenti tħallas lill-interpretu, kif stipulat fl-Artikolu 18(2) tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001.

7 Jekk ikunu meħtieġa interpreti, min hu responsabbli biex jipprovdihom taħt iż-żewġ tipi ta' smigh u fejn għandhom ikunu?

Din l-informazzjoni diġà nġatad fit-tweġiba għall-mistoqsija 6.

8 Liema proċedura tapplika għall-arranġamenti tas-smigh u biex il-persuni jiġu notifikati dwar il-post u l-hin? Kemm għandu jithalla żmien meta tiġi ffirmata d-data tas-smigh biex il-persuna jkollha biżżejjed żmien minn mindu tirċievi n-notifika?

Fil-liġi Portugiża, il-proċedura applikabli għall-proċess tas-seduta u għat-taħrik ta' persuna biex tidher il-qorti hija essenzjalment stipulata fl-Artikoli 7(3), 172 (5) u (6), 220, 247(2), 251(1), 417, 507, 508 u 603 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili Portugiż.

B'mod ġenerali, hija r-responsabbiltà tar-registru tal-qorti li jinnotifika, *ex officio*, lix-xhieda, lill-periti, lill-partijiet u lir-rappreżentanti tagħhom meta jkunu meħtieġa jidhru fi proċedimenti ġudizzjarji wara ordni tal-qorti. Speċifikament, meta l-parti tkun teħtieġ l-eżami ta' xhud b'vidjokonferenza, ir-registru tal-qorti jkun responsabbli għat-taħrik tax-xhud.

Notifiki għall-fini ta' taħrik ta' xhieda, periti u persuni inċidentali oħrajn (eż. interpretu jew konsulent tekniku) jintbagħtu bil-posta rreġistrata, bid-data, il-post u l-fini tad-dehra l-qorti. In-notifiki jitqiesu li jkunu ġew innotifikati anke jekk ir-riċevitur jirrifjuta li jaċċetta l-ittra; id-distributur tas-servizz postali jrid iżomm registru dwar dan.

Notifiki għall-fini ta' taħrik ta' parti biex tidher fi proċedimenti ġudizzjarji jew biex tixhed jintbagħtu bil-posta rreġistrata u jkunu indirizzati lill-parti kkonċernata, bid-data, il-post u l-fini tad-dehra l-qorti. F'dan il-każ, jekk il-parti tkun qabdet avukat, jew jekk tkun rappreżentata simultanjament minn avukat u prokuratur legali, kemm l-avukat u kemm il-prokuratur legali jridu jiġu nnotifikati.

Ir-rappreżentanti tal-partijiet jiġu notifikati elettronikament skont l-Artikolu 25 tal-Ordni ta' Implimentazzjoni Ministerjali (*Portaria*) Nru 280/2013 tas-26 ta' Awwissu 2013. Is-sistema tal-IT tiċċertifika d-data ta' meta ħarġet in-notifika.

Il-liġi ma tindikax espressament f'liema mument tas-seduta trid issir in-notifika. F'kull każ ta' hawn fuq, in-notifika titqies li tkun saret fit-tielet jum wara r-registrazzjoni tagħha jew minn meta tinħareġ elettronikament. Jekk it-tielet jum ma jkunx jum tax-xogħol, in-notifika titqies li tkun saret fl-ewwel jum tax-xogħol sussegwenti. Għal raġunijiet prattiċi, huwa għalhekk neċessarju li wieħed iżomm tal-anqas ma' dan il-perjodu ta' notifika f'relazzjoni mad-data tas-seduta, halli n-notifika tkun tista' titqies li saret.

F'każijiet urġenti, ix-xhieda, il-periti, persuni inċidentali oħrajn, il-partijiet jew ir-rappreżentanti tagħhom jistgħu jitharrku (jew it-taħrika tagħhom tiħassar) b'telegramma, bit-telefown jew b'mezzi simili ta' komunikazzjoni oħrajn. Kuntatt bit-telefown dejjem jiġi ddokumentat fl-atti tal-kawża u jiġi segwit minn konferma bil-miktub.

Jekk persuna li kellha tkun preżenti tonqos milli tidher, dik il-persuna trid tiġi notifikata l-assenza tagħha fis-seduta stess jew fi żmien perjodu ta' hamest ijiem (jiem kalendarji, imma jekk l-aħħar jum ma jkunx jum tax-xogħol, id-data ta' skadenza tiġi estiża sal-jum tax-xogħol ta' wara).

Il-liġi Portugiża tistipula l-miżuri ripressivi li ġejjin għall-każijiet ta' assenza. Meta xhud ma jidherx, wara li jkun ġie nnotifikat kif xieraq u mingħajr ma jkun iġġustifika l-assenza tiegħu fil-hin, huwa jiġi mmultat u l-imħallef jista' jordna li jidher taħt kustodja. Dawn il-pieni ma japplikawx jekk il-kawża tiġi aġġornata għal raġunijiet li mhumiex l-assenza tax-xhud. Meta perit jew persuna inċidentali oħra ma tidherx, wara li tkun ġiet innotifikata kif xieraq u mingħajr ma tkun iġġustifika l-assenza tagħha fil-hin, hija tiġi mmultata. Meta waħda mill-partijiet ma tidherx, wara li tkun ġiet innotifikata kif xieraq u mingħajr ma tkun iġġustifika l-assenza tagħha fil-hin, hija tiġi mmultata u r-rifjut tagħha jista' jiġi interpretat liberament mill-qorti għall-finijiet ta' evidenza. Barra minn hekk, jekk il-qorti tqis li r-rifjut tal-parti li tidher ma tagħmilhiex possibbli li l-oneru tal-provi jiġi eliminat, hija tista' tinverti l-oneru tal-provi.

9 Liema spejjeż japplikaw għall-użu tal-vidjokonferenzi u kif għandhom jithallsu?

Ma hemm l-ebda spejjeż għall-użu tal-vidjokonferenzi.

10 Hemm xi kundizzjonijiet, u jekk iva, liema huma, biex jiġi żgurat li l-persuna eżaminata direttament mill-qorti li tagħmel it-talba tkun ġiet infurmata li s-smigh isir fuq bażi volontarja?

Meta qorti Portugiża tkun il-parti rikjedenti ta' talba skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001, hija tħarrek lill-persuna li trid tinstema' biex tidher fil-qorti nnominata fl-Istat Membru (rikjest) l-ieħor bil-posta, bl-użu ta' wieħed mill-metodi msemmija bi tweġiba għall-mistoqsija 8, skont il-każ. Din il-possibiltà ta' notifika bil-posta hija stipulata fl-Artikolu 14 tar-Regolament (KE) Nru 1393/2007 tat-13 ta' Novembru 2007. Il-persuna li trid tinstema' tkun infurmata fin-notifika li d-dehra tagħha hija fuq bażi volontarja.

Meta l-qorti Portugiża tkun il-parti rikjesta, hija r-responsabbiltà tal-qorti rikjedenti li tinnotifika l-persuni li jridu jinstemgħu u tinformahom li d-dehra tkun fuq bażi volontarja.

Bi ftehim reċiproku bejn il-qorti rikjedenti u l-qorti rikjesti, in-notifika tal-persuna li trid tinstema' u l-informazzjoni li dan hu fuq bażi volontarja jista' jsir mill-qorti tal-Istat Membru rikjest. Dan jista' jsir fil-prattika irrispettivament minn jekk il-qorti Portugiża tkunx il-parti rikjedenti jew il-parti rikjesta.

11 Liema proċeduri jeżistu biex jivverifikaw l-identità tal-persuna li se tiġi eżaminata?

Fil-hin appuntat għall-eżami, l-uffiċjal tal-qorti jara li l-persuna li trid tiġi eżaminata tkun preżenti u tinforma lill-imħallef li jkun se jmexxi l-eżami jew lill-qorti rikjedenti jekk tkun se tmexxi l-eżami direttament hi.

Meta l-eżami jsir minn imħallef Portugiż, ladarba jkunu bdew il-proċedimenti u qabel ma l-persuna tibda tixhed, jittieħdu l-passi li ġejjin: (i) il-persuna li tixhed, ix-xhud jew il-perit jieħdu għurament quddiem l-imħallef; (ii) l-imħallef jagħmel l-interrogatorju preliminari biex jidentifika lill-persuna li tkun se tinstema'.

Huwa l-imħallef li jrid imexxi l-interrogatorju preliminari, biex jidentifika lill-persuna li tkun se tinstema', billi jistaqsiha isimha, il-professjoni, l-indirizz u l-Istat ċivili tagħha u dettalji oħrajn li l-imħallef iqis li jkun hemm bżonn għal finijiet ta' identifikazzjoni.

L-imħallef jistaqsi wkoll lill-persuna li tkun qed tinstema' jekk tkun qariba, ħabiba jew għadu ta' kwalunkwe waħda mill-partijiet u jekk ikollhiex interess dirett jew indirett fil-kawża, sabiex jivvaluta l-kredibilità tax-xhieda.

Jekk waqt l-interrogatorju preliminari, l-imħallef jistabbilixxi li xhud ma jkunx adatt jew ma jkunx il-persuna t-tajba li trid tiġi eżaminata, huwa ma jippermettilhomx jixhdu. Xhud ma jkunx adatt jekk, minkejja li ma jkunx interdett minħabba anomalija psikoloġika, ma jkollux il-kapaċità naturali (il-kapaċità fiżika jew mentali) biex jixhed.

L-interrogatorju preliminari jippermetti wkoll lill-imħallef jara jekk hux każ li, skont il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili Portugiż, ix-xhieda jistgħu jirrifjutaw li jixhdu.

Il-persuni li ġejjin jistgħu jirrifjutaw li jixhdu bħala xhieda (ħlief f'każi maħsuba biex jivverifikaw it-twelid u l-mewt ta' tfal):

- Axxendenti f'kawżi li jinvolvu d-dixxendenti tagħhom, lill-ġenituri adottivi f'kawżi li jinvolvu tfal adottati u *vice versa*;
- Kunjati f'kawżi li tinvolvi l-iben tar-rispett jew il-bint tar-rispett u *vice versa*;
- Mizzewġin jew eksmizzewġin f'kawżi li jinvolvu lill-konjuġi jew ekskonjuġi l-ieħor;
- Kull min ikun qed jikkoabita, jew ikun ikkoabita b'mod simili għall-koppji mizzewġin, ma' kwalunkwe waħda mill-partijiet fil-kawża.

Huwa d-dmir tal-imħallef li jāvva lill-persuni msemmija fil-punti ta' hawn fuq li huma intitolati jirrifjutaw li jixhdu.

Persuni li jkunu marbuta bis-segretezza professjonali, is-segretezza bħala uffiċjali pubbliċi jew is-sigrieti Statali jridu jiġu skużati milli jixhdu fir-rigward tal-fatti koperti minn dik is-segretezza. F'dawk il-każijiet, l-imħallef jivverifika l-leġittimità tal-iskuża u, jekk iħoss li jkun hemm bżonn, jidderogahom mid-dmir tas-segretezza.

Il-partijiet jistgħu jixhdu biss fir-rigward ta' fatti personali. F'kawża ċivili mhix ammissibbli xhieda ta' parti li tiffoka fuq atti kriminali jew ħżiena li parti hija akkużata bihom f'kawża kriminali.

12 Liema kundizzjonijiet japplikaw biex jittieħdu l-ġuramenti u x'informazzjoni hija meħtieġa mill-qorti li tagħmel it-talba meta ġurament ikun meħtieġ waqt it-teħid dirett tal-evidenza taħt l-Artikolu 17?

Skont il-liġi Portugiża:

Qabel ma tinstema' x-xhieda, l-imħallef jāvva lill-persuna eżaminata bl-importanza morali tal-ġurament li tkun ħadet, bid-dmir tal-fedeltà lejn is-sewwa u tal-pieni għal xhieda falza.

L-imħallef imbagħad jista' qasi lix-xhud jieħu l-ġurament li ġe: *"Naħlef fuq l-unur li se ngħid is-sewwa kollha u xejn ħlief is-sewwa."*

Rifjut li tieħu ġurament huwa l-istess bħal rifjut li tixhed; it-tnejn li huma huma punibbli bħala disprezz tal-qorti sakemm ma jkunux iġġustifikati, jekk l-imħallef jakkūza lill-persuna b'dan.

Meta qorti fi Stat Membru ieħor tisma' xhieda direttament mill-Portugall b'vidjokonferenza skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Meju 2001, il-qorti tal-Istat Membru rikjedenti jrid jinforma lill-qorti Portugiża (rikjesta) bid-dettalji ta' identifikazzjoni li ġejjin tal-persuna li tkun se tixhed: l-isem, il-professjoni, l-indirizz, l-istat ċivili u informazzjoni oħra li tqis bħala neċessarji għall-finijiet ta' identifikazzjoni, kif ukoll il-kapaċità li l-persuna tinstema' (eż. bħala parti, xhud, perit, konsulent tekniku), il-lingwa li l-persuna titkellem biha u hux neċessarju li jissejjaħ interpretu għall-qorti rikjesta.

Dawn id-dettalji huma neċessarji biex il-qorti Portugiża (rikjesta) tkun tista', minn naħa, tieħu l-passi biex issejjaħ interpretu u, min-naħa l-oħra, tivverifika l-preżenza tal-persuna li trid tiġi eżaminata fil-ħin appuntat għall-vidjokonferenza.

Madankollu, peress li l-imħallef Portugiż ma jintervjenix fil-proċedimenti, il-ġurament irid jittieħed bil-vidjokonferenza quddiem l-imħallef tal-Istat Membru rikjedenti. L-istess japplika għall-interrogatorju preliminari, jekk dan iseħħ, u għal raġunijiet ta' adegwatezza jew rifjut li tingħata xhieda jew l-iskużar ta' xhieda milli jixhdu, li huma ttrattati mill-awtorità tal-imħallef tal-qorti rikjedenti, b'konformità mal-liġi proċedurali ċivili tal-Istati Membru rikjedenti, kif stipulat fl-Artikolu 17(6) tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Meju 2001.

13 Hemm xi arrangamenti biex jiżguraw li hemm persuna ta' kuntatt fil-post tal-vidjokonferenzi li l-qorti li tagħmel it-talba tista' tagħmel l-arrangamenti magħna u persuna li tkun disponibbli fil-jum tas-smiegn biex topera l-faċilitajiet tal-vidjokonferenzi u tindirizza xi problemi tekniki?

Il-qorti rikjedenti u l-qorti rikjesti (ladarba dawn tal-aħħar ikunu ġew identifikati mill-awtorità ċentrali) għandhom jistabbilixxu kuntatt dirett ma' xulxin biex jiskedaw vidjokonferenza u għandhom ukoll jiftieħmu data għal test minn qabel.

Għal raġunijiet prattiċi, kull meta jkun possibbli, ikun preferibbli li t-test isir qabel ma jiġi nnotifikat ix-xhud; għal dik il-fini, id-data tat-test għandha tkun skedata biżżejjed bil-quddiem biex ix-xhud ikun jista' jiġi nnotifikat fil-ħin.

Dakinhar tat-test u fid-data tas-seduta tal-vidjokonferenza, għandu jkun preżenti f'kull waħda mill-qorti speċjalist tal-informatika, speċjalist tal-telekomunikazzjonijiet jew uffiċjal tal-qorti b'għarfien xieraq.

Fil-Portugall, l-Istitut tal-Ġestjoni Finanzjarja u l-Infrastruttura tal-Ġustizzja (*Instituto de Gestão Financeira e Estruturas da Justiça* jew "IGFEJ") kellu tim iddedikat disponibbli għall-vidjokonferenzi fil-qorti.

Għal raġunijiet organizzattivi, kull fejn ikun possibbli, l-IGFEJ għandu jkun innotifikat bid-data tat-test u bis-seduta tlett ijiem bil-quddiem. Dan jippermetti lill-IGFEJ jara li jkunu f'posthom li-kundizzjonijiet tekniki neċessarji għall-vidjokonferenza, biex jintervjenu minnufih f'każ ta' kwalunkwe diffikultà komunikattiva bejn il-qorti u jimmonitorizzaw it-testijiet tal-vidjokonferenza.

L-iskedar ta' vidjokonferenza fi Stat Membru ieħor wara talba minn qorti Portugiża

Il-qorti Portugiża (rikjedenti) trid l-ewwel nett titlob lill-IGFEJ joħloq il-kundizzjonijiet tekniki neċessarji għall-vidjokonferenza, jintervjeni biex tingheleb kull diffikultà komunikattiva bejn il-qorti u jimmonitorizza it-testijiet tal-vidjokonferenza.

Biex jingħelbu d-diffikultajiet tekniki, il-qorti Portugiża titlob lill-qorti tal-Istat Membru rikjest biex hija wkoll tqabblad lil xi ħadd responsabbli fis-servizz tal-vidjokonferenzi tagħhom biex jimmonitorizza t-test u/jew jipprovi l-assistenza teknika neċessarja b'kollaborazzjoni mat-tekniki Portugiżi.

Meta l-qorti Portugiżi jkunu l-parti rikjedenti, spiss jitolbu l-għajnuna tal-punt ta' kuntatt tan-NĠE-Ċivil (In-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew fil-materji ċivili u kummerċjali) fil-Portugall, li jikkuntattja lill-qorti rikjesti sabiex jiskedaw it-test u l-vidjokonferenza. Meta jkun hemm diffikultajiet tekniki, il-punt ta' kuntatt jikkuntattja direttament lit-timijiet responsabbli għall-vidjokonferenza f'kull Stat Membru involut, u jitolb il-konnessjonijiet neċessarji, l-informazzjoni jew l-aġġustamenti tekniki u jinforma lill-qorti involuti b'dan. Dan jippermetti li jingheleb kull ostaklu lingwistiku u l-vidjokonferenza tkun tista' ssir sew.

L-iskedar ta' vidjokonferenza f'qorti Portugiża fuq talba mingħand Stat Membru ieħor

Fil-Portugall, id-Direttorat Ġenerali għall-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja (*Direcção-Geral da Administração da Justiça*, jew DGAJ) huwa l-awtorità ċentrali responsabbli biex jirċievi u jaċċetta talbiet mingħand Stat Membru ieħor skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1206/2001 tat-28 ta' Meju 2001.

Ladarba t-talba tiġi aċċettata, id-DGAJ jindika lill-qorti tal-Istat Membru rikjedenti f'liema qorti Portugiża (rikjesta) tkun se ssir il-vidjokonferenza. Ladarba dan ikun sar, il-qorti rikjedenti u dik rikjesta jridu jaqblu ma' xulxin direttament dwar id-dati biex l-ewwel jagħmlu t-test u mbagħad għas-seduta bil-vidjokonferenza. Id-DGAJ, bħala awtorità ċentrali, tiffaċilita l-kuntatt dirett bejn il-qorti rikjedenti u dik rikjesta, kif ukoll tikkuntattja lit-tim ta' appoġġ għall-vidjokonferenza tal-IGFEJ, biex tingheleb kull diffikultà teknika. Barra minn hekk, il-punt ta' kuntatt tan-NĠE-Ċivil fil-Portugall jista' jiffaċilita wkoll il-kuntatt neċessarji, jekk jintalab jagħmel hekk.

Permezz ta' kuntatti diretti, il-qorti tipprenota l-kamra tal-vidjokonferenza u tappunta l-persunal biex iħeji l-konnessjonijiet tekniki u jimmonitorizza l-vidjokonferenza fil-qorti rikjedenti u dik rikjesta, rispettivament. Fil-Portugall, bħala regola, jintgħażel uffiċjal tal-qorti b'għarfien xieraq, preferibbilment akkumpanjat minn speċjalist tal-informatika tal-Qorti Portugiża.

Meta l-vidjokonferenza ssir b'IP, ikollha ssir bilfors mill-Portugall. Għal dak il-għan, il-qorti Portugiża titlob lill-IGFEJ bil-quddiem għall-ftuħ ta' konnessjoni esterna.

Meta l-vidjokkonferenza ssir b'linja telefonika (ISDN), il-konnessjoni mal-qrati Portugiżi tista' ssir minn qrati ta' Stati Membri oħrajn.

Kull meta jkun hemm diffikultajiet tekniċi, l-ispeċjalist tal-informatika tal-qorti Portugiża jew l-ispeċjalist tal-IGFEJ ikun jista' jipprovdi l-assistenza meħtieġa.

14 X'jiġri jekk ikun hemm bżonn ta' xi informazzjoni addizzjonali mill-qorti li tagħmel it-talba?

Meta ssir talba għal vidjokkonferenza, id-dettalji li ġejjin iridu jiddaħħlu fil-kaxxa 12 tal-formola I fl-anness tar-Regolament Nru 1206/2001 tat-28 ta' Mejju 2001, jew bħala anness ma' dik il-formola.

1. Id-dettalji tekniċi tat-tagħmir tal-vidjokkonferenza użati mill-qorti rikjedenti, jiġifieri:

Il-protokoll tal-komunikazzjoni użat (eż. H.323, H.320)

Il-vidjoprotokoll (eż. H.261, H.263 u H.264)

L-awdjoprotokoll (eż. G.711a, G.711u, G.722, G.729)

Il-protokoll għall-qsim tal-kontenut, jekk ikun hemm bżonn [eż. H.239 jew BFCP (SIP)]

Sigurtà: H.235 u l-kriptagġ rispettiv issupportat

Il-wisa' tal-banda massima ssupportata

Tagħmir standalone, MCU jew Gateway

Fil-każ ta' MCU jew Gateway, ikollux IVR.

2. Id-dettalji ta' konnessjoni tal-ISDN u/jew tal-IP tal-qorti.

3. Talba għall-iskedar ta' test ta' vidjokkonferenza qabel is-smiġh tax-xhieda.

4. L-isem u d-dettalji ta' kuntatt dirett (telefown, faks u email) tal-persuna li tkun se tipprovdi l-appoġġ għall-vidjokkonferenza (preferibbilment uffiċjal tal-qorti flimkien ma' speċjalist tal-informatika jew tat-telekomunikazzjonijiet li jipprovdi appoġġ għall-qorti).

NB:

L-informazzjoni f'din il-formola mhix vinkolanti fuq il-punt ta' kuntatt tan-NĠE-civil, il-qrati jew l-entitajiet u l-awtoritajiet l-oħrajn. Lanqas ma tissostitwixxi l-bżonn ta' konsultazzjoni tat-testi ġuridici applikabbli. L-informazzjoni hija suġġetta għal aġġornament regolari u għan-natura dejjem tevolvi tal-ġurisprudenza.

L-aħħar aġġornament: 05/07/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea.

Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.